

SZARVASI UJSÁG

T Á R S A D A L M I É S P O L I T I K A I H E T I L A P

Uj év előtt...

Néhány nap múlva véget ér egy esztendő, amely az emberiség történetében a legsúlyosabb megpróbáltatások éve volt. Valamennyiünknek élénk emlékeztében élnek még az elmúlt esztendő eseményei, így azt hiszem, nem szükséges azok részletes taglalása. Azok az események, amelyek majd a történelem lapjaira kíváncsognak, megfelelő távlat híjján ma még fel nem mérhetők s a belőlük folyó következtetéseket ma még nem érezzük. Csupán néhány tényt említhetünk meg, mint az elmúlt esztendő nagy horderejű eseményét: a háború befejezését és állami életünk függetlenségének elnyerését, valamint a dolgozók szempontjából a földbirtokreformot és a demokráciát. A demokráciát, amely minden igazságos, emberi együttélésnek legelső feltétele. Nyomban szögezzük le, hogy a demokráciát különféle emberek különféle képen értelmezik és értékelik.

De ha ezek valóságok is, mind megérthető, mert a társadalmi fejlődésnek egy történelmi állapotából determinálódnak. A mi szempontunk: az emberi igazság! Azok az igazságok, amelyeket a kor, amiben élünk, követel tőlünk és mindenkitől.

Éppen azért nem tartjuk szükségesnek, hogy egy esztendő alatt lefolyt eseményekkel lapunk hasabjain részleteiben foglalkozzunk. Csak abban az esetben tesszük ezt, ha alapját képezi egy logikus gondolatképek, mellyel a jövőnk építeni lehet. Építeni pedig most kötelessége mindenkinnek a jövő érdekében. Ehhez pedig az állam hatalmának megszilárdulása kell, hogy alkotmányos törvényei és rendelkezései betartassanak, mert az emberek frissen kapott szabadságukkal nem élnek józanul, demokráciánk pedig még nem rendelkezik megfelelő demokratikus törvényekkel.

De milyenek legyenek az új törvényeink?

Először is olyanok, melyek biztosítják a gazdasági élet mielőbbi kiegyensúlyozódását. — Előzőleg azonban szükséges az általános munkakötelezettség!

Ez nemcsak gazdasági okokból indokolt. Ez korunk követelménye és társadalmi — etikai szempontból is szükséges. Szükséges továbbá azoknak a gazdaságoknak is állami kisajátítása, amiknek a modern gazdálkodásban domináló szerepük van, hogy megszűnjenek a kapitalista rend fejlődésével született ellentmondások életünkben.

A tőkejövedelem, a tőke örö-

Fegyver, gumibot, boxer a sztrájkoló gazdaszoknál

Két gazdaszt internáltak

Az Államrendőrség Szarvasi Járási Kapitányságának Politikai Osztálya felsőbb utasításra és a Nemzeti Bizottság kérése alapján a legerélyesebb nyomozást folytatja a Gazdasági Tanintézet sztrájk ügyében. Ez a nyomozás, értesülésünk szerint, kiterjed az ország különböző helyeire hazatért gazdaszok kihallgatására is.

Néhány nappal ezelőtti megtartott házkutatások során két idősebb gazdasznál, Juhász Jánosnál és Juhász Gábornál, akik a sztrájk értelmi szerzői is voltak, a rendőrség fegyvert, löszert, gumibot-

okat és boxert talált. A diákok a gumibotot felsőkabátjukban tartották.

Kapitányságunk mindkét gazdaszt internálta tiltott és be nem szolgáltatott fegyver, valamint a közbiztonságot veszélyeztető eszközök használata miatt.

Sok fiatalabb gazdasztól hallottuk, hogy egyes testesebb, idősebb gazdaszok kényszerítették őket a sztrájkban való részvételre. A rendőrség most fényt derített a kényszerítés eszközeire is. Most már láthatjuk, hogy a diákság miért

sztrájkolt oly egységesen?! Mert félt a fegyvertől, a gumibotoktól és a boxerektől. Most már világosan láthatjuk azt is, hogy milyen eszközökkel dolgozik a reakció?!

Ép ezért a demokratikus közvélemény helyesléssel és megleléssel fogadja a rendőrkapitányság erélyes intézkedéseit, de ugyanakkor elvárja, hogy teljes fényt derítsen a sztrájk politikai hátterére és internálótáborba küldje mindazokat, akik bűnös könnyelműséggel sztrájkra kényszerítették a diákságot.

Jóvátételi bizottság

ült össze Szarvason. A bizottság összehívásának, működésének célja a beszolgáltatás módjainak meghatározása, megmérése az emberi teljesítőképességnek az anyagi javak megosztása arányában.

A község lakossága egy sorsközösségben él s a jövőben is így akarhat csak élni. Eminens érdeke volna tehát minden rendű és rangú polgárnak az igazság érvényesítése még akkor, is ha a munkásság delegált képviselői gyakorlottság, rutin hiányában átejtethők.

Jól tudjuk, hogy évtizedek mellreszívott gondolat, és érzésvilágát pár hónap alatt feladni nem lehet s a kikényszeríteti együttműködésből fakadó rablósztrájk még ott szunnyadnak a lelkek mélyén. De mégis. — talán ennyire nem volna szabad!

A nincstelen, vagyontalan fizikai és szellemi bérmunkás zsír, tojás, baromfi beszolgáltatására kap felhívást. Az a bérmunkás, aki soha

háborút nem akart, sőt minden időben határozottan ellene foglalt állást, mert tudta, hogy számára még nagyobb nyomort, szenvedést, családjá számára pedig lezüllést jelent. A vagyontalan tisztviselő, aki mint köztudomású, fizetéséből megélni nem tud, még megmaradt értéktárgyaiért, ruhájáért ételmezt cserél — felhívást kap, hogy maga és családjá elemi állati léte (evés, ivás, alvás) sok egy embernek s egyensúlyozzon jobban, mert így nem érdekes.

Van egy társadalmi osztály, amely anyagi és így lelki beállítottságánál fogva is — mondjuk ki nyíltan — nem rokonszenvezett az oroszokkal. Nem azért, mert oroszok, hanem mert azok a korlátlan magántulajdon elvét nem tartják célravezetőnek egy népi demokratikus társadalom fölépítésénél.

A bizottság ülése iskolapéldája volt annak, hogyan lehet, de nem szabad gunyt üzni a munkásság

jószívű, becsületes, tehát jóhiszemű kiküldöttjeiből. A beszolgáltatásra szobakerülő ökrök fölött játszi könnyedséggel siklott el az ülés s bizony a birkák és csirkék között el is veszték. Sok birka ökröt győz.

Felszólalt a munkásság egy igen értelmes kiküldöttje. Helytálló érveléssel magyarázta, hogy 6 ló mellől el lehet venni 2 ökröt s az ökrök testsúlya valószínűleg jövőre sem változik, míg a borjúk testsúlya jövőre a duplája lehet. Nemzetgazdasági szempontból is így előnyös a kérdés megoldása. Meghallgatták, sőt agyonhallgatták s a bizottság határozott? Fel kell kutatni a másfél-mázsás bikaborjúkat s igénybe kell venni azokat. A felderítés meg is indult az I. II. III. IV. és az V. külterületekben, mivel ezekben a kerületekben vannak a legjobb módú gazdák.

Most már csak a bizottság tökéletes működését várjuk!

köszödési jogának megszüntetése is sorsszerű kérdése az egész emberiségnek, mellyel áll vagy bukik egész jövő társadalmi rendjük tisztasága. Azonkívül kezdete és vége az igazságosságnak. — Tengely, mely körül minden probléma forog. Ezeknek a kérdéseknek törvényes megoldása juttatja az embereket közelebb egy olyan állapothoz, amit a szovjet-alkotmány egyetlen mondatban fejez ki, hogy ember az embertársát ne zsákmányolhassa ki!

Ez a gondolat kell hogy sugalmazza minden törvénynek megteremtését. Az állami beavatkozás tehát szükséges.

Szükséges és jogos mindaddig, amíg az egyént életében és fejlődésében nem veszélyeztetni. Amint egy magasabbrendű szervezetnél is bizonyos idegeknek ellenőrzése mellett végzik a szervek életfunkciójukat, úgy egy bonyolult társadalom sem nélkülözheti az állam irányítását, mely meghatározza az egyént a társadalmi viszonyokon belül. Nem kell tehát sírásra fakadni senkinek s tiltakozni a demokratikus állami beavatkozások ellen. Ezt úgy is csak azok teszik, akik egyéni érdekeiket a közösség rovására kívánják érvényesíteni. Hiszen minden nagy változást és minden újat az embe-

rek mindig idegenként fogadtak történelmünk folyamán. De ami „ma” kényszer az „holnap” szokássá és a későbbi nemzedékben mindig erénnyé változott. Ezért a legnagyobb dolgokat mindig csak erélyes törvények segítségével lehet véghez vinni. Ezeknek szükségességét pedig ismertetni kell az emberekkel. Így az állam és a társadalom működésükben egymásra kölcsönhatást fejtenek ki. S megszületik közöttük a harmónia.

Az emberi igazságokat keressük és azt szeretnénk, ha azokat hozná meg az 1946. esztendő nekünk.

Szép gondolatok

azok, melyekkel a „News Chronicle“ foglalkozik hasábjain az Egyesült Nemzetek székházának felépítésére vonatkozó tervekkel. Amint ismerjük javaslatait, — mely szerint a palota felépítésére az összes nemzetektől termelésüknek legjavát, művészeiknek legkiválóbbjait kívánja adni és ezzel mintegy szimbolizálni óhajtja a népek szolidaritását, — nem igen lehet kifogásunk ellene.

Azonban, ha belegondolunk az elmúlt évtizedek eseményeibe, önkénytelenül is eszünkbe jut a szövetségi palota. Igen, a népszövetségi palota, melytől mi oly messze éltünk és élünk még ma is. De azért tudjuk róla, hogy az sem egyszerű falusi ház és az építkezésénél akkor is megadtak mindent, amit a modern technika és művészet adhatott. Egyet azonban nem adtak bele a nemzetek, ami egy ilyen dolognak a lényege. És éppen ezen lényeg hiánya következtében lett ez a szervezet a legkritikusabb időben impotenssé és amit Maxim Gorkij nemzetközi sóhivatának nevezett el. S nem is volt vele szemben igazságtalan, mert fennállásának ideje alatt a bennne lefolyt értekezletek és tárgyalások csak a rossz szellemeknek kísérője volt. Kísértetek felett pedig egy erkölcstelen gazdasági rendszer uralkodott.

Ez a rendszer predesztinálta őket, eszméikkel ott nyargaljanak, de az emberiség békéjének országútjára nem juthattak ki. Így jutottunk el a második világháború pusztításába, amit két évtizedes kísérőjezés zúdított ránk, de amellyel a rossz szellemek gazdasági rendszere többé-kevésbé megbukott, a teljes felszámolása pedig ma már a munkásosztály feladata lett.

Feladata is, kötelessége is, amellyel a történelemnek tartozik. Csak világosan kell látnia és lelkiismeretesen kell cselekednie.

Ami pedig a nemzetek szövetségének palotáját illeti, örülni fogunk, ha annak felépítéséhez minden nép kincsének, termelésének a legjavát, művészeinek a legkiválóbbjait adja majd oda, de ezenkívül minden néptől volna egy kis kívánni valónk.

Szeretnénk, ha minden nép ezen impozáns palotában — ha építkezésénél már fáradozott — tárgyalóként ne a multrendszer kísérőjeit küldje el, hanem a legjobb szándékú embereit. Nemzeti létének legjobbjait, akik biztosítékaik lesznek. Most az ilyen emberek fontosabbak még a palotánál is, mivel tudjuk azt, hogy nincs a világnak annyi jóindulata, amennyi egy kis falusi házban is né férne el.

Falinaptárak

kaphatók

KISZEL

könyvkereskedésben

Ábrándozás az élet megrontója

mondja egyik költőnk, de ez a tanítás nem fog az emberek egy részén. Különösen áll ez a levitézlett gyászos emlékü Horthy és Szálasi rezsim megszállottjaira. Minden alap nélkül remélnék, hisznek ábrándjaik beteljesedésében. Nekik nem számít, hogy körülöttük megváltozott a világ. Nem számít, hogy bálványuk — Hitler fasiszta Németországa — csúfosan megbukott s összeomlott a szövetségesek fegyvercsapásai alatt. Ezek a hitleri téboly rabjai még ma is bizakodnak a demokrácia gyengeségében, pusztulásában s a reakció győzelmében. Behunyják szemüket a valóság előtt, mert az túlságosan rideg és kiábrándító. Hisznek tovább vakon s ha már nem remélik Hitler fasiszta Németországának segítségét, akkor legalább az angol reakciók segítségével bizakodnak. Terjesztik a különböző rémhíreket s erről lehet leginkább rájuk ismerni. Egyébként a többi polgároktól semmiben sem különböznek. A bizalmasaik körén kívül óvatosak, ha demokráciát szimatolnak az emberen, de ha veszélyen kívül érzik magukat, akkor csillogó szemmel suttogják vágyálmaikat. Majd az angolok, ha jönnek... Az angolok nem engedik, hogy az orosz hadsereg... Ugyis az angol rendszer lesz itt a... Ilyen és hasonló kezdetű híreket engednek szárnyra, mint aféle kísérleti léggömböket. Hasonló reménytelen kísérlet ez ahhoz, mint amikor az ősz reménytelen kis léghajósai, a pókok eregetik szárnyra a magukszötte léggömbjeiket a szelek szárnyán. De minden hiába, az ősz után tél jön és megdermedve hullanak a földre, hogy beteljesedjék rajtuk a sorsuk.

Számukra is hiábavaló minden kétségbeejtő kísérlet, mert ők is ki fognak hullani az „Isten tenyeréből“, mint mindazok, akik nem ismerik a társadalom fejlődésének törvényeit. Ki fognak hullani és odakerülni, ahová valók: az internáló táborokba és börtönökbe. Elfoglalja majd helyüket az értelmesebb fejű és tisztább szándékú emberek vezetésével kialakult demokratikus magyar társadalom.

Németh Mihály

M. K. P. járási titkár.

Megalakult a vadásztársaság

Sok huza-vona után végre megalakult a vadászok álma. Vasárnap megalakult a Szarvasi Vadásztársaság, amelynek tagjai között — ha nem is megfelelő számban, ott találjuk a munkáspártok tagjait is.

Hétfőn a vadászati főfelügyelő jelenlétében megtartották a szarvasi járáshoz tartozó vadászterületek árverését, ahol a Szarvasi Vadásztársaságnak négy vadászterületet

sikerült megvásárolni. Ezek után csak a fegyvervásárlási és viselési engedélyek megszerzése van hátra. Tekintettel az idény előrehaladására kívánatos lenne, hogy az illetékes hatóságok az engedélyek kiadását soronkívül intézzék el, már csak azért is, mert közellátás szempontjából is elsőrendű fontosságú, hogy minél nagyobb mennyiségben kerüljön lött vad a közellátás rendelkezésére.

A rendőrség figyelmébe!

Olvásóink megkeresésére a következő sorok közlésére kérték fel lapunkat:

T. Szerkesztőség!

Mindannyian tudjuk, hogy romokban heverő országunk újjáépítésének egyik főalappillére karhatalmunk, illetve demokratikus rendőrségünk ébersége, illetve annak tökéletes működése.

Tőlük várjuk köznyugalmunk biztosítását, közbiztonságunk megszilárdulását és gazdasági életünk fellendüléséhez elengedhetetlenül szükséges könyörtelen üldözést a spekulánsok, siberek és feketézók ellen. Drákói szigort kell alkalmazni az uzsorások, az árdrágítók ellen.

Ki kell oktatni a rendőrlégénységet, hogy pontosan tudják, mik a jogai és kötelességei. Ha a rendőrlégénység meg fogja kapni a megfelelő utasításokat, biztosak vagyunk benne, hogy munkájukat siker koronázza.

Továbbá adjon a rendőrség a sajtó részére hétről-hétre olyan szolgálatot, amely működésének hí tükreét adja vissza. Látni akar-

juk a sajtón keresztül, hogy a rendőraparátusban milyen munka folyik. Tudjuk mindannyian, hogy — mint minden hatósági alakulat — úgy a rendőrhatalom is kezdeti nehézségekkel küszködik, de előretörő, demokratikus munkájában segítségére leszünk. Igyekezzenek felemelkedetté tenni a rendőrség tekintélyét, végezzék úgy a reájuk bízott magas hivatást, hogy méltán mondhatassuk a demokrácia örök és ezáltal munkájuk maradéktalanul közmegegyezésül szolgáljon.

Kívánjuk, hogy a bűnözők válogatás nélkül kerüljenek e lap hasábjaira, így talán komolyabban fogják venni a rendelkezéseket fittyelhányók a rendőrség komoly munkáját. Csak a sajtó és a rendőrség szoros együttműködése biztosíthatja azt a tökéletes eredményt, mellyel ellensúlyozhatunk minden olyan próbálkozást, amely a demokratikus Magyarország fejlődését gáncsolni törekszik!

Tökéletes, rugalmas, minden rossz szándékot elsöprő rendőri sajtószolgálatot akarunk! M. F.

Jó egészséget!

(Ez alatt a cím alatt új rovatot nyitunk, az időszerű egészségügyi tájékoztató számára.)

A napfényben szegény téli hónapok alatt minden édesanya gondoljon arra, hogy ez az időszak különösen kedvez az angolkórnak. Ez a betegség minden csecsemőt és kisgyermeket megtámad, ha nem védjük meg őket. A betegség jelentéktelennek látszó bevezető tüneteit csak kevés szülő ismeri s így a rendszeres orvosi ellenőrzés nélkül nevelt csecsemők gyakran már csak a betegség kifejlett, súlyos formájával kerülnek az orvoshoz. Még szerencsésnek lehet tekinteni, ha egész életen át megmaradó csontferdülések árán a beteg meggyógyul. Az angolkór azonban az életet is veszélyezteti azzal, hogy a gyakran végzetes lefolyású csecsemőkori tüdőgyulladás útját készíti elő.

A betegség sokkal nagyobb mértékben van elterjedve, mint ahogy általában hiszik. Orvosi megfigyelés szerint száz gyermek közül nyolcvanon felfedezhető az angolkór valamilyen formája. Ezért az eredményes angolkórel- leni küzdelem az utóbbi idők közegészségügyének komoly feladata volt. Most azonban még fokozottabb figyelmet igényel, mert a gyógyszerhiány és a tejhiány fokozzák az angolkór veszélyét.

Az angolkór ellenes küzdelem a nehéz viszonyok ellenére most is intézményesen folyik az egészségvédelem keretében. A szükséges gyógyszer — bár korlátozott mennyiségben — de rendelkezésre áll a Tanácsadóban, amit ott a rászorultak ingyen megkaphatnak. A betegség bizonytalan kimene- tele miatt is minden anyának kötelessége, hogy ne várja meg, amíg gyermeke angolkóros lesz, hanem tegyen meg mindent a betegség megelőzésére.

A betegség megelőzésének egyszerű és jól megvalósítható módjai: 1. A rendszeres orvosi ellenőrzés. 2. az anyatej, 3. a napfény és a szabad levegő. Az orvosi ellenőrzésre módot ad az egészségvédelmi tanácsadó, amelyet minden anya felkereshet. Igyekezzen minden anya gyermekének 7-8 hónapos koráig anyatejet biztosítani. Már 1 és fél, 2 hónapos korában minden csecsemőt óvatos hozzászoktatás után a téli hónapokban is jól felöltöztetve vigyük a szabadba és a déli órákban szélvédett helyen tartsuk a napon 1-1 óra hosszát. Ezzel kettő célt érünk el: edzük a csecsemőt a meghűléssel szemben és a téli napfénynek is értékes védő sugaraival óvjuk az angolkórral szemben.

TÁJÉKOZTATÓ

Kéziratokat a papiros egyik oldalára tintával vagy géppel írva, legkésőbb szerdán délig fogadjunk el.

Hirdetési díjak: Apróhirdetés 10 szög 2500 pengő, minden további szó 200 pengő. Milliméter soronként 300 pengő. Vastagabb betűvel szedett szöveg kétszeresen számítható.

Szabadszervezeti alapon álló egyesületek a hirdetési díjak 70 százalékát fizetik.

Egyesületek által rendezett műsoros estélyek rendezői két darab tiszteletjegyet küldjenek tudósítónk részére.

Kéziratokat nem adunk vissza.

HIREK

— **Istentisztelet.** Karácsony másodnapján a délutáni istentiszteleten a Demokratikus Nőszövetség testületileg vett részt. Az elhunyt és eltűnt hadifoglyokért tartott istentiszteleten a közönség meghatva hallgatta Szepesi Károly lelkes igehirdetését. A Nőszövetség kegyeleti koszorút helyezett el a templomban.

— **A szarvasi járási igazoló bizottság** november 25-től dec. 21-ig a következő köztisztviselőket igazolta: Szrnka János községi tv., Kelemen Mihály tv., Sárkány Ilona vm. kisegítő tv., Varga Ferenc gondnok, Bacsó Károly tanító, Zerinváry Levente hdp. isk. növ., Olexi László gyógyszerész, Lengyel Frigyes gyógyszerész, Gruber Agnes tanítónő, Podani Edit tanítónő, Hanzó Mihály tanító, dr. Molitörisz Pálné tv. Szarvas, Tóth Béla erdőmérnök, dr. Kelemen Zoltán orvos Öcsöd. Tárgyalásra lettek utasítva: F. Tóth Lajos tanító Öcsöd, Majoros Antal vízmeister Békésszentandrás, dr. Felsővályi János gimn. tanár, dr. Darida Mihály orvos, Piliški János tanító és Géczy Dezső gyógyszerész szarvasi lakosok.

— **A karácsonyi segélyek kiadását.** Azon alkalmazottaknak, kik dec. 16-a után bélyegzetlen pénzben kapták meg karácsonyi segélyüket, munkaadójuk köteles azt lebélyegzett pénzben 75 százalékkal kiegészíteni.

— **500 gyermeket ajándékozott meg a Nemzeti Segély.** Vasárnap hangulatos karácsonydélután rendezett a Nemzeti Segély. Szamosvölgyi Mihályné ihletett beszédben szép szavakkal emlékezett meg a béke, a szeretet ünnepéről. A gyermekszereplők: Huszárik Vilma, Hudák Zsuzsi, Janurik Zsuzsi, Ovszák Anni, Pricz Edit, Pricz Erzsébet, Szivák Kunigunda, Huszárik Pali, Szivák Ottó és Uhljár Laci az összegyűlt gyermekcsereg nagy tetszésére verseket szavaltak. A Menyecske-kórus Karácsonyi éneket énekelt. A műsor után 500 gyermek kapott ajándékot.

— **Műsoros est.** Igen nagy érdeklődés mellett zajlott le a Turul S. E. vidám műsoros estje. A műsorból Oncsik János magyarnóta énekeivel, Deme Dezső tilinkó és népdal számaival míg „Snubi” humoros jeleneteivel megérdemelte a közönség tetszését.

— **Állítson föl a község temetkezési vállalatot.** Csillagászati számokkal dolgoznak a helybeli temetkezési vállalkozók. Egyszeri temetésért hárommillió pengőt is kérnek. Kinek van ma hárommilliója? Proletárnak nincs. Ezeknek még egyszerű deszkát sem lehet beszerezni. Hogy lesznek eltemetve a nincstelenek? Talán a megásott gödörbe lesznek bedobva? 1946-ban odajutnánk, hogy barommodra árokbadobva helyezük el halottainkat? Ez lehetetlen. Felhívjuk az illetékes hatóság figyelmét arra: sürgősen foglalkozzon ezzel a közérdekű kérdéssel és minél előbb létesítsen temetkezési vállalatot, mely kizárja a kapitalista tőke toronymagasságig leendő emelkedését.

Hogyan fogadta a közönség a bankjegydézsma-t?

Illetékes nyilatkozatok a rendelet hatóságáról

Mult számunkban röviden ismertettük a pénzügyi kormány december 18-án kiadott rendeletét, amely a pengő értékének szabályozásáról szól. Az idő rövidsége miatt nem volt módunkban a rendeletben foglaltakkal bővebben foglalkozni, amely azóta a hivatalos Magyar Közlönyben megjelent és így annak ismertetésére visszatérünk, hogy olvasóinkat tájékoztassuk annak tartalmáról, céljáról és várható eredményéről.

Mint már közöltük az 1000, 10.000 és 100.000 pengősök december 19-e óta névértékük egy-negyedére csökkentek, de eredeti névértékük háromszorosának felbélyegzésével visszajuttatják eredeti értéküket. Vagyis az 1000 pengős értéke 250 P-re csökken, azonban 3000 pengős bélyeg felragasztása után ismét 1000 pengő a névértéke és így tovább ilyen arányban a többi címletknél. A felbélyegzést január 5-éig kell elvégezni, mert azután a felbélyegzetlen bankjegyek értéküket veszítik. Január 1-éig a bélyegzetlen bankjegyek forgalomban vannak, január 1-től 5-ig azonban már csak bélyegvásárlásra használhatók. A bélyegek színei az 1000 pengősöké halványvörös, sárga alapszínű a 10.000 pengősé kékeszöld alapszínű barna és a 100.000 pengősé sárga alapszínű zöld. Ajánlatos a bélyegek színére vigyázni, nehogy tévedés folytán érzékeny kárt szenvedjen a bankjegy tulajdonosa.

Mivel a bankjegydézsma okozta nyugtalanság első napjain túl vagyunk szükségesnek tartottuk az új helyzettel kapcsolatban felkeresni néhány gazdasági tényezőzt és megkérni, mondják el közvetlen tapasztalataikat a rendelet hatásáról és annak várható eredményéről.

Első utunk a Szarvasi Takarékpénztár igazgatójához, Kovács Ferenc igazgató úrhoz vezetett, aki kérdésünkre a következőkben volt szíves válaszolni.

Amint már első pillanatban is kiténik a rendeletből, célja a felhígított pénz feleslegeinek bevonása, ezt a célt szolgálja a dézsma, mely megállítja, vagy legalább is meglassítja a pénz további romlásának tempóját. Ennek kedvező hatása gazdasági életben mutatkozni is fog. Mindenesetre gyökeres javulást csak az árutöbblet jelentkezése után lehet várni. Mi magunk a bélyegzés lebonyolításában segítségére sietünk a hivatalos szerveknek, amennyiben már eddig is 90 millió pengő értékű bélyegyet bocsátottunk a közönség rendelkezésére és további 100.000 millió értékű bélyeg érkezését várjuk. A közönség bizalommal lehet a pénz iránt, amely ezután értékében megszilárdul.

A kereskedők, akik legközvetlenebb kapcsolatban állnak a fogyasztóközönséggel, az alábbiakban mondják el tapasztalataikat:

Gadl János Kossuth-téri fűszerkereskedő szerint a közönség nem vásárol. Pénzhiány tapasztalható.

Bracsok divatáru üzletében ugyanezt a felvilágosítást kaptuk.

Moldoványi Károly cukrásznál már bizakodóbb a hangulat, a közönség igenis vásárol, ami nyilván a karácsonyi ünnepekkel van összefüggésben.

Csipai János textilüzletében nincs egyetlen vásárló sem. Nem tud véleményt mondani. Várja a fejleményeket.

Miklós Gusztáv textiláru-üzletében panaszkodnak, hogy az ünnepre való tekintettel ötven-százalékos engedményt nyújtanak, a közönség mégsem vásárol. Pénzhiány.

Az **Általános Fogyasztási Szövetkezetben** meglepő, hogy már messziről virít a feirat: Ső pénzt kapható, holott eddig csak tojásért adták. Magyarázat szerint bizományi árutól van szó. Különben forgalom van.

A **Hangyánál** a vásárló közönség bemenetkor zsákkal a vállán visz valamit. Csak nem pénzt? Dehogy, a kirakat magyarázza, hogy csereforgalom van bevezetve, Őskori kereskedelem.

A **szórakozóhelyek** közül a Frecska mozi százszázalékos ár-emelést hajtott végre. Nyilván a Nemzeti Segélynek akarnak nagyobb összeget jutatni karácsonyra és így megbocsátható, mert az arra rászorultaknak jut a többlet.

Az **lpartestületben** a Szociáldemokrata Párt ifjúsága tart műsoros estet. A zene kihallatszik. Menjünk be. A pénztárnál 500 pengőt kérnek belépődíjat. Az elmúlt vasárnapival szemben egy-negyed. Tehát paritásban a pénz értékével. Kérdésünkre röviden válaszolják: Ez a szocializmus, amit nemcsak hirdetnek, de meg is valósítanak. Igazuk van. Példa, ami kevés követőre talál.

A **vendéglők és korcsmáknál** a pénz szűke egyelőre még nem tapasztalható, mert az italokat még mindig csillagászati számokban árulják. Valószínű, hogy ők is a jótékony alap hathatósabb támogatására gondolnak.

Ezekben számolunk be olvasóinknak utunk eredményéről, amellyel tájékozódást kívánunk nyújtani a pengődézsma-rendelet által előállított helyzetről. B. Gy.

Miért hirdessünk a SZARVASI UJSÁG-ban?

Azért, mert hirdetései eredményesek, több ezren olvassák és siker tekintetében felülmúlja úgy a doboltatást, mint a kirakatokban elhelyezett hirdetéseket.

Ha bárkinek eladni valója van, vagy vásárolni óhajt valamit, hirdessen a „SZARVASI UJSÁG”-ban.

Hirdetéseket mindenkor felvesz **Kiszel Antal** nyomdász, könyvkereskedő.

Apróhirdetések ára 10 szög 2500, további szó 200 pengő.

HETI HIREK

A finn háborús bűnösöket újból letartóztatták. A tárgyalás napjával január 9-ét tüzték ki.

A magyar nemzet elégtételt szolgáltat Károlyi Mihálynak. Ries Isván dr. igazságügyi miniszter rendeletére tervezet készült, amely gróf Károlyi Mihálynak teljes elégtételt szolgáltat.

Vatikán városból jelentik, hogy a pápa Mindszenty József hercegprímást bíborossá nevezte ki.

Dánia, Svédország, Svájc és az UNRA készségét nyilvánította arra, hogy a nehéz helyzetben lévő Budapestet megsegíti.

Németországi Szövetséges Ellenőrző Bizottság ülésén bejelentették a brit kormánynak azt a határozatát, mely szerint az angol övezetben lévő, megszállt területekről rabolt javakat visszadják jogos tulajdonosaiknak. Magyarország ily módon visszakapja gyáripari felszerelésének és gördülőanyagának jelentős részét.

Az angolok kisajátították kártérítés nélküli a Ruhr-vidék egész nehéz iparát.

Az angol alsóház óriási többséggel elfogadta az Angol Bank államosításáról szóló törvényjavaslatot. Ezt követően megkezdtek a szénbányák államosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Moszkvában a három nagyhatalom Oroszország, az Egyesült Államok és Anglia teljes megegyezésre jutottak a Magyarországot, Romániát, Bulgáriát és Finnországot érintő békekötés tekintetében. Ezen megegyezés szerint a békekötési előkészületeket 1946. május 1-ig be kell fejezni. A megkötendő békét a három nagyhatalom biztosítja.

Moszkvában Molotov, Byrnes és Bevin a legtöbb kérdésben jelentős méretű megegyezésre jutottak. Brit részről már korábban is közölték, hogy a megbeszélések „őszinték és barátiak”.

A svájci szövetségi tanács elhatározta, hogy elismeri a magyar kormányt és rövidesen megkezdje vele a rendes diplomáciai kapcsolatokat.

Anglia és az Egyesült Államok kormánya elismerte a Jugoszláv Köztársaságot és ennek megfelelő megbízóleveleket készek adni belgrádi követeknek.

Karl Rennert Ausztria elnökévé választották.

A legutóbbi minisztertanács elfogadta a bányáink államosításáról szóló kormányrendeletet. A rendelet az állami kezelésbevétel kezdőnapjával 1946. január 1-ét tüzte ki. A rendelet kizárja azt, hogy egyes bányatulajdonosok az állami kezelésbe vont vagyontárgyaikat külföldi tőkeérdekeltségek javára elidegeníthessék.

IRODALOM

Darvas József

„Magasabbra kellett jutnom, ki kellett emelkednem közülük, hogy így tágabb szemhatárt hagyó pillantással egybe tudjam fogni az évszázados folytatódást...” Ezt mondja az író magáról és ezt is csinálja. Életével A család, melybe születik, erős, öntudatos parasztleányt küld ki magából az életbe, hogy tanuljon, és ha eleget tud, jöjjön vissza, vezesse, tanítsa a magukfajtajú embereket. Tanító akar lenni, az akkori világ gáncsot vet. De a hang, melyet a tanító akart elmondani, nem sikkadt el, az író Darvas könyveiben szól nemcsak egy iskola, egy falu embereinek, hanem az egyetemes magyar parasztságnak. Bar nyers nyelven, belső izgalomtól rekedt el s hangon íródik első műve, a Fekete kenyér, az el nem tiporható parasztság igazságát hirdeti. Még sokat túloz, túlozza a paraszti nyomorúságot, rontja is a valóban létező nyomorúság hitelét, de a szóhozjutott igazság olyan erővel jön ki belőle, mint aki fél attól, hogy belésvasztják mondanivalóját.

Vízkeresztől Szilveszterig című művében egy béreslegény cselédét írja meg. Itt már nem túloz, az egyszerű, dolgos hétköznapok nem adnak csodákat, inkább az olvasó csodálkozhat, hogy olyan életet is vannak, mint ezé a béresé és sok ezer társáé. Darvas egy cseléd életében meglátta azt, ami minden cselédre jellemző s így ad szociológiai érvényt művének és éppen abból a célból hat, amelyikből fontos, t. i. a politikai cél szempontjából.

„Egy parasztcsalád története” c. könyvében is az a lényeges, hogy az esetlegesben az általános jut kifejezésre. Szemléletősen mutatja meg, hogyan ver gyökeret egy magyar törzs, az író családja, a magyar földben, hogyan terjed térben és időben egy fajta, hogyan épül egy nemzet, hogyan lesz két „ifju-legény” után féltalura terjedő „Kabódi-nemzetség”. Világosan láthatjuk a könyvből, hogy a török kitarodása után ittmaradt egy milliányi magyar hogyan szaporodott mostanáig sok bajon, vérszen, háborún, kolerán, fekete-himlőn, tifuszon, éhezésem, földes-úri sanyargatáson át 13 millióra. Mennyivel több ez a könyv, mint az átlagos parasztrehányok, amelyek nem hiteles, hanem kigondolt történetet és elképzelt életet adnak az ismeretlen paraszti világból. Darvas nem felejt el a bölcst, azokért él és ír, akik küldték, a szegényparasztok, az orosházi Rákoczy-telepiek, az egész ország proletárjaiért.

Egyesületek figyelmébe! A Szarvasi Ujság hasábjai a nagyközösség rendelkezésére áll s így az egyesületeknek is alkalmat ad arra, hogy előadásait, műsoros estjeiket közölhessék. A közlemény leadása alkalmával azonban 2 darab tiszteletjegy rendelkezésünkre bocsátását is kérjük, hogy tudósítónk az előadáson megjelenhessen.

Fogságból hazatértek névsora

Simkovicz János orosz, Széll László amerikai, Lengyel Ferenc orosz, Csicsely János orosz, Liska János orosz, Rafaj János orosz, Földi Antal orosz, Szabó Mihály orosz, Pribelszky György orosz, Palicska Pál orosz, Pápai Lajos orosz, Lengyel Ferenc orosz, Oncsik György orosz, Maginyecz János orosz, Jánosik Mihály amerikai, Mészáros Róbert orosz, Pápai Lajos amerikai, Mravik Pál amerikai, Hicz János francia, Patakparti István orosz, Gráfik István orosz, Szász András angol, Szabó István orosz, Gurány Tamás orosz, dr. Valkovszky M. amerikai, Nyemcsok György orosz, Roszik János orosz, Kása János orosz, Opauszki János román, Baranyai Olexik László amerikai, Kővári János angol, Ujfaluczki István amerikai, Szabegyinszki Pál amerikai, Podani János orosz, Kiss Pál amerikai, Szuha György orosz, Pesztránszky Károly amerikai, Litavec István orosz, Gyekiczky Pál orosz, Gyurik János orosz, Koszti Pál orosz hadifogolytáborokból jöttek haza. (Folytatjuk.)

Mezőgazdaság

Néhány szó a mezei pocokról

Írta: Szűcs Lajos gazd. tanár.

(Folytatás)

Az áttelelt edzett példányok tavasszal a gabonafélékben kezdik meg pusztító munkájukat és gyors szaporodásuk is megindul.

Aratás után a lucerna és here a fő tartózkodási helye, ahol a gyökereket és koronát rágják, furkálásukkal pedig annyira kila-zítják a töveket, hogy az télen kifagy. De tömegesen található a burgonyában és répában is, majd a kukorica következik, ahol ugy tesz kárt, hogy ügyesen felmászik a csőhöz és azt szemegeti. Munkáját a földre szórt szemek jelzik.

A termények betakarítása után utolsó állomosa az őszi vetés, ahol megessi az elvetett magot és legeli a kikelt vetést. Egy részük itt is marad tavaszig, hogy akkor folytassa pusztító tevékenységét.

Mindezek után önként felmerül a kérdés, hogyan védekezzen a gazda ezen rácsáló ellen. A legfontosabb teendő az állandó figyelés és ha észre veszi a legkisebb kártételt, kezdjen hozzá a védekezéshez. A legegyszerűbb és leggazdaságosabb, ha az áttelelt pocokokat kezdjük irtani, kora tavasszal március, április hónapokban. Kutassuk ki a pocoktanyákat (árkok, föltések, mezsgyék, szalmakazlak, vetések) és ha nem

sokat találunk, kiöntéssel megöljük őket. Egyik nap a lukakat betömjük, és másnap a kifúrt lukakba 2—3 liter vizet öntünk, a víz elöl menekülő pocokokat pedig agyon-ütjük. Jól használható a ú. n. kohenkeimi egérfogó is, ez azonban kisgazdaságokban nincsen elterjedve.

Ha nagyon sok a pocok, akkor a legeredményesebb a különböző mérgekkel való irtás. Ilyenek a foszfor, az arzén, sztrichnin és foszfid. Ezekből vagy házilag készítettünk csalétket vagy készítmények formájában vesszük meg. A méreggel való irtás nagy elővigyázatosságot kíván, mert ezek a mérgek emberre és állatra egyaránt veszélyesek.

Végezhető az irtás gyorsan párolgó szénkénnel is, amelyből 5 grammot öntünk egy-egy pocok-lukba és utána azt lábbal betapsuk.

A kisgazdák pocokirtó munkája azonban csak akkor lesz eredményes, ha egy nagyobb összefüggő terület összes birtokosa egyidejűleg végzi az irtást. Ezért, ahol szükséges, ott a gazdák már a tél folyamán szervezzék meg a tavaszi irtást és kérjék törvényvédelmi szakember közreműködését.

(Vége)

Pártközlemények

A Nemzeti Parasztpárt Kondorosi Szervezete f. hó 23-án tartotta tisztújító taggyűlését Bencsik István járási titkár vezetésével. A lelkes kondorosi parasztság zászlóval és virágokkal fogadta a járási titkárt a falu határában, majd pedig a zsúfolásig megtelt párhelyiségben titkos szavazással megtörtént az új tisztikar megválasztása. Elnök lett: ifj. Opauszki György, alelnök: Balla István, titkár: Szász Mihály, pénztáros: Hőgye Lajos, ellenőrök: Kolompár István és Szabó Lajos, könyvtáros: Filó Sándor. A tagok lelkesen üdvözölték az új tisztikart, amely megfogadta, hogy hűségesen fogja szolgálni a parasztság ügyét. Éles kifakadások hangzottak el a volt elnök Látkóczki Miklós ellen, aki a párt ügyeit elhanyagolta.

Igen élénk élet folyik a szervezet ifjúsági tagozatában, amely a legutóbb Tóth Ede: „A tolonc” c. népszínművét adta elő nagy sikerrel.

A szarvasi Nemzeti Parasztpárt Népi Ifjúsági Szövetség Dózsa György Köre megalakult. A Kör, mely a Parasztpárt fiatalágát gyűjti sorába az alábbi tisztikaral kezd meg munkásságát. Elnök: Szabó György, alelnök: Pimiller Zsuzsanna, titkár: Krajcsovics Pál, jegyző: Valkovszky Mária, pénztáros: Medvegy Judit, ellenőrök: Molnár Anna és Medvegy Mihály, könyvtáros: Medvegy Katalin és Liska János, előadásrendező: Gyuricsán Magda és Valkovszky György. A Kör minden csütörtökön délután 5 órakor tartja gyűlését.

— **Könyvtári órák.** A MKP könyvtára minden vasárnap reggel 8 órától 10 óráig van nyitva. Régebben kivitt könyvek beadandók.

A Szarvasi Szabad Szakszervezetek minden hó 1-én és 15-én szakinaközi értekezletet tartanak a Földmunkás Szakszervezet székházában.

A Magyar Kommunista Párt aktívái részére minden kedden és pénteken este 6 órakor előadást tart. Minden szombaton délután 4 órakor az Árpád szálló disztermeiben pártnapot tartunk, ahol a tagok megjelenése kötelező. Vendégeket szívesen látunk.

Szociáldemokrata Párt

Népművelési előadások minden szerdán este 7 órakor a párt helyiségében.

Összejövetelt tart vasárnap d. u. fél 3 órakor a Munkásotthonban, a Magyarországi Szlovák Antifasiszta Frontja Szarvasi Szervezete.

A TUDÁS HATALOM

Boldog újévet kíván

minden vevőjének

Banyó István

hírlap- és könyvbizományos

— **A járdák tisztántartása.** A rendőrkapitányság felhívása a járdák tisztántartására csak részben nyert végrehajtást. A háztulajdonosok nagyrésze nem tartja kötelezőnek az előzékeny felszólítást. Azt várja talán, hogy néhány ezer pengő büntetés lefizetésével az úttest is megtisztul, noha ezt a munkát minden körülmények között el kell végezni. A közútlek sem gondoskodnak a járdataritástól. Habarcs van úgy a község-háza, mint a járásbírósa, valamint a piacteret körülvevő betonjárdakon is. Szeretnénk látni a közútlek példát mutató intézkedését és a sártenger megszüntetését.

APRÓHIRDETÉSEK

Ára 10 szög 2500 pengő, minden további szó ára 200 pengő. **Vastagabb betűkkel** szedve kétszeresen számítandók.

Mindenféle használt lemezt és vasat, mérleghúlyokat magas áron veszek. Kontra Sándor. 5-5

III. kerület 54 számú ház földért elcserélhető.

Jó karban lévő kerékpár terményért elcserélhető. I. ker. 712. 9-2

1 éves üszörjű terményért elcserélhető. Érdeklődni B. III. 193. -1

Elcserélnek egy pár új csizmát terményért. Érdeklődni I. ker. 26. -1

Üzött lóért elcserélnek. Érdeklődni: I. belk. Pók-u. 318. 11-1

Lakást ruháknak kerti, disznóállal, lakbérbe ruhaanyagot adok. III. Jókai u. 59. szám. 1-

Erős lepadót, (férfi ruhára alkalmas) adok élelemért, tüzelőért. III. Jókai u. 59. szám. 1-

SZARVASI UJSÁG

Felölös szerkesztő: KOLLÁR MIHÁLY
Főmunkatársak:

Nemzeti Parasztpárt: Dr. Darida Mihály
Szociáldemokrata Párt: Bakos Gyula
Magyar Kommunista Párt: Kiszél Antal,
Laptulajdonosok: Nemzeti Parasztpárt,
Szociáldemokrata Párt, Magyar Kom-
munista Párt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szarvas, III., Szabadság-út 115/2.
Telefonszám: 8.

Nyomatott Müller Károly könyvnyomdájában, Szarvason